

SURI NAGAMMA

Calea Maestrului Spiritual

Scrisori de la Sri Ramanasramam
de SURI NAGAMMA

Traducere din limba telugu în limba engleză:
D.S. Sastri

Traducere din limba engleză:
Georgeta Thiery (Maitreyi)

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

Nota editurii indiene	5
(136) Atitudinea tăcerii	7
(137) Dincolo de cele trei stări	9
(138) Samadhi	11
(139) Rămâi acolo unde ești	13
(140) Singurul și atotpătrunzătorul Sine	15
(141) Manifestarea Sinelui	17
(142) Simplitate	20
(143) Darul mamei	23
(144) Pacea minții este însăși eliberarea	25
(145) Arunachalam	27
(146) Manikkavachakar	30
(147) Omniprezentul	37
(148) Legături	39
(149) Brindavanam	41
(150) Trăind simplu	43
(151) A fi învățător spiritual	46
(152) Concentrare	48
(153) Existența după realizarea spirituală	50
(154) Vairagya, bodha, uparati (Detașarea, cunoașterea, lipsa dorințelor)	52
(155) Cunoașterea altor limbi	54
(156) Turiyavastha (A patra stare)	56
(157) Fraternitate universală	58
(158) Amintire și uitare	60
(159) Calea introspecției Sinelui	63
(160) Sfânta lumină	66
(161) Ofranda modestă a bătrânului	68
(162) Adormiții din căruță	72

(163) Șase tipuri de samadhi	75
(164) Măreția non-atașamentului	78
(165) Cercetarea Sinelui este esențială în toate domeniile vieții	81
(166) Vritti janya jnanam (Conștientizarea Sinelui generată de acțiune)	82
(167) Moartea lui Mahatma Gandhi	84
(168) Egalitate	87
(169) Nihiliști și advaitini	89
(170) Primul manuscris al lui Bhagavan	90
(171) Kailasa	93
(172) Oameni educați	95
(173) Plecăciuni	97
(174) Sacralitatea picioarelor gurului	99
(175) Ce este eliberarea (mukti)?	100
(176) Splendoarea naturii	102
(177) Prima baie și primul ras	104
(178) Atenție focalizată	107
(179) Calea Iubirii	108
(180) Grația gurului	110
(181) Discuția dintre Ashtavakra și Janaka	114
(182) Ribhu și Nidagha	121
(183) Ecranul	124
(184) Făptuitorul și fața	125
(185) Nayana și Ramana Gita	128
(186) Concentrarea și lipsa dorințelor	131
(187) Măreția omului	133
(188) Vedaranyam	136
(189) Appar (Un sfânt)	138
(190) Ce înseamnă Dakshinamurthy	141
(191) Serviciul	144
(192) Personificarea compasiunii	147
(193) Eliberarea văcuței Lakshmi	149
(194) Înmormântarea văcuței Lakshmi	152
(195) Povestea văcuței Lakshmi	154
(196) Eliberarea unui tufiș de mărarăcini	158
(197) O biată femeie bătrână	160
(198) Credință	163
(199) Comentarii la Atmabodha lui Sankara	164

(200) Învățătura potrivită	168
(201) ARDHANARISWARA (O formă a lui Shiva – jumătate bărbat și jumătate femeie)	171
(202) Dragostea pentru animale	174
(203) Ce este fericirea?	176
(204) Unde este Swami?	179
(205) Astrologie	181
(206) Viața pe munte	183
(207) Jocul cu copiii	186
(208) Sadhu sangam	188
(209) Bhiksha în Agraharam	190
(210) Picioarele de lotus ale maestrului	193
(211) Pachiamma-Durga	196
(212) Vizita stareșului așezământului de la Puri	199
(213) Sosirea stareșului așezământului Sivaganga	201
(214) Primirea diksha-ei	204
(215) Nava mani mala	206
(216) Apariții extraordinare pe Arunachala	208
(217) Marele Sine	210
(218) Kundalini Sakti – Chinmaya Deha	212
(219) Sinele	216
(220) Blestem reciproc	218
(221) Beatitudinea Sinelui	220
(222) Yatana Sariram	222
(223) În slujba Mamei	224
(224) Pielea tigrlui	225
(225) Ce-i place cel mai mult lui Bhagavan?	227
(226) Casa închiriată	229
(227) Toate alimentele cu conținut tamasic sunt interzise	231
(228) Solitudine	234
(229) Dosai (Clătite)	236
(230) Înmarmat cu aur	239
(231) Avatar (Încarnare)	241
(232) Inaugurarea Templului Mamei	243
(233) Aranjamente pentru Kumbhabhishekam	248
(234) Venerarea sandalelor	251
(235) Povestea celor zece brahmani	253
(236) Smochinul	256

(237) Deruta devoților	259
(238) Aasura Vasana	263
(239) Tulya ninda stutihī (Cel care primește critica și lauda cu aceeași atitudine)	266
(240) Patala linga (Lingamul de sub pământ)	269
(241) Apare medicamentul	271
(242) Veda Adhyayana (Studierea Vedelor)	274
(243) Responsabilități lumești	276
(244) Samadarsatvam! (Egalitate)	279
(245) Blândețe față de animale	282
(246) Protectorul nevoiașilor	287
(247) Locuind în sala din față	291
(248) Fericirea unei vieți independente	294
(249) Ventilatorul	297
(250) Fără dorințe	299
(251) Cât de importante sunt yatra și pradakshina (Pelerinajul și înconjurarea locurilor sfinte)	302
(252) Sastras (Scripturi)	305
(253) Advaita Drishti	308
(254) Jnana Yagnam	310
(255) Pranayamam (Controlul respirației)	312
(256) Shivam-Sundaram (Binecuvântare și Frumusețe)	314
(257) Bunica Mudaliar	316
(258) Pelerinaj la Tiruchuli	320
(259) Zilele copilăriei	324
(260) Ajutor pentru o treabă bine făcută	329
(261) Apariții înșelătoare	333
(262) Ai terminat toată munca pentru care ai venit aici?	335
(263) Decorarea pământului cu pulbere de var	336
(264) Nesocotință	337
(265) Bhajan	339
(266) Uleiurile medicinale și untul	341
(267) Legarea cărților	344
(268) Unde să stai? Unde să merg?	346
(269) Zilele copilăriei la Madurai	349
(270) Mukti Kanta	353
(271) Frânturi	355
(272) Importanța ardeilor iuți	356

Brahmanirvana	358
Amintiri de la Sri Ramanasramam	366
Prefață la scrisorile și amintirile de la Sri Ramanasramam	366
Prefață la scrisorile și amintirile de la Sri Ramanasramam	367
Amintiri de la Sri Ramanasramam	369
(1) Vino, să mergem.	369
(2) Bucătarul	373
(3) Denumiri	374
(4) Cât de norocoasă este această Sabari!	376
(5) Nu este nevoie ca femeile să se justifice	377
(6) De ce ești îngrijorat?	378
(7) Postul	379
(8) Dă-le celor care au mâncat deja	381
(9) Smochine	383
(10) Yadbhaavam tat bhavati (Cum concepi lucrurile, așa se petrec)	386
(11) O ghirlandă de upadesa	387
(12) Mantropadesa	390
(13) Un copilăș	391
(14) Plecarea lui Kunjuswami la Tirupati	392
(15) Arunachala Mahatmyam	396
(16) Ramana Sahasranamam	397
(17) Ganesan	399
(18) Dorința ta fierbinte este satisfăcută?	400
(19) Mânie și ostilitate	403
(20) El este un rege, nu-i așa?	406
(21) Secretara	407
(22) Înțeleg, aceasta este adevărata intenție	409
(23) Se va merge în instanță?	411
(24) Vom vedea dacă ele îți urmează sfatul	413
(25) Guru prasadam	415
(26) Sannyasa pentru femei	416
(27) Zeița Kali	419
(28) Suferința	422

Nota editurii indiene

Suri Nagamma s-a născut în sudul Indiei, într-un sătuc din Andhra Pradesh, în august 1902. Tatăl ei a murit când ea avea doar 10 ani. Conform cu obiceiurile vremii, ea s-a căsătorit când avea doar 11 ani, dar soțul ei a murit cu un an mai târziu. Rămasă văduvă la acea vârstă fragedă, micuța Suri s-a dedicat cu devotament obli- gațiilor familiale, cultivându-și în același timp preocuparea pentru discursurile și cântecele devoționale, pasiunea pentru textele sacre și darul de a scrie poezii.

Fascinată de traducerea în limba telugu – limba ei maternă – a textului *Bhagavata Purana*¹, Nagamma îl citește din nou și din nou. Ca urmare, o dorință din ce în ce mai mare de a-și întâlni propriul învățător spiritual (guru) se trezește în ea. Într-o noapte, ea visează că l-a întâlnit pe acest învățător, un înțelept care stătea cu picioarele încrucișate. Acesta privea către sud și era aureolat de o lumină alb strălucitoare.

Abia în 1933 a ajuns la ashramul lui Ramana Maharshi și s-a stabilit acolo, recunoscând în Bhagavan înțeleptul care i-a apărut în vis încă din copilărie. A început să citească tot ceea ce Ramana scrisese, iar când ceva nu-i era clar, îl întreba personal. Într-o zi, fratele Nagammei, care locuia într-un alt oraș, i-a cerut să-i con- semneze prin scrisori tot ceea ce se petrecea la picioarele maestrului. Nagamma s-a conformat, nu înainte de a cere permisiunea acestuia.

Așa se face că, vreme de cinci ani, ultimii din viața maestrului, scrisorile Nagammei au fost citite în fața lui Bhagavan și a tuturor

¹ *Bhagavata Purana*, una dintre cele optzeci de mari *Purana* hinduse, care se referă în special la adorarea lui Vishnu. Textul prezintă o formă de demers spiritual (*dharma*) comparabil cu cel din Vede, în care *bhakti* (devoțiunea) conduce, în cele din urmă, la cunoașterea de Sine, la eliberare spirituală (*moksba*) și beatitudine.

devoților prezenți, iar când s-au strâns suficient de multe, au fost publicate în mai multe formate și limbi. Astfel, primele 135 de scrisori au fost publicate în 1962, alte 106 urmându-le în 1970. 31 de scrisori au mai fost adăugate în 1978, împreună cu încă 28 care cuprind „Recollections of Sri Ramanasramam”. Ediția de față reprezintă partea a doua a scrisorilor, prima parte fiind publicată sub numele de *Realizarea Sinelui*.

De-a lungul anilor, relația dintre Nagamma și gurul său a devenit tot mai profundă, în ultimii ani Nagamma fiind considerată „secretara lui Bhagavan privind problemele legate de limba telugu”. Mai mult decât discuțiile legate de textele sacre și întrebările devoților pe care ea le consemna, comunicarea sufletească dintre Nagamma și Ramana răzbate printre rânduri, oferind un model viu al relației arhetipale guru-discipol despre care se vorbește în textele sacre.

3 septembrie 1947

(136) Atitudinea tăcerii

Am ajuns în prezența (*sannidhi*) lui Bhagavan în această după-amiază la ora trei și m-am alăturat grupului de oameni din jurul lui, în discuțiile lor. Printre altele, Bhagavan a spus că Adi Sankara a scris *Dakshinamurthy Stotram*¹ în trei părți și a mai spus:

– Sri Sankara a simțit că dorea să cânte slava lui Dakshinamurthy, dar, întrucât Dakshinamurthy era întruchiparea tăcerii, problema era cum să descrie tăcerea. Prin urmare, el a analizat cele trei însușiri ale tăcerii, și anume: *Srishti* (creația), *Sthithi* (menținerea) și *Laya* (dizolvarea) și astfel I-a oferit slavă lui Dakshinamurthy. Dakshinamurthy este întruchiparea acestor trei însușiri care nu au semne sau caracteristici vizibile sau distinctive. Cum altfel poate fi elogiată tăcerea?

Preluând firul discuției, un devot a spus:

– Dandapani Swami ne-a spus, cu mai mulți ani în urmă, că într-o zi de Mahasivarathri² devoții s-au adunat în jurul lui Bhagavan spunând: „Astăzi, Bhagavan trebuie să ne explice semnificația [imnului] *Dakshinamurthy Ashtakam* (*Opt versete în slava lui Dakshinamurthy*)”. Cu toate acestea, Bhagavan s-a așezat în tăcere, zâmbind. După ce au așteptat un timp devoții au plecat, simțind că, prin tăcerea lui continuă, Bhagavan i-a învățat că acea tăcere singură era adevăratul înțeles al acelor *sloka*s. Acest lucru este adevărat?

Bhagavan răspunse zâmbind:

– Da. Este adevărat.

– Asta înseamnă că Bhagavan a dăruit un comentariu tăcut? am întrebat eu cu oarecare surprindere.

– Da. A fost un comentariu tăcut.

– *Mauna* înseamnă a fi constant în Sine, nu-i așa? a spus un alt devot.

¹ Dakshinamurthy este Siva întrupat ca un tânăr, predicând în Tăcere. Bhagavan a fost identificat ca Dakshinamurthy.

² Marea Noapte a lui Siva (în luna februarie a fiecărui an).

– Da. Așa este. Fără a fi constant în Sine, cum ar putea fi *mauna* (tăcerea)?

– Exact asta întreb, spuse devotul. Este *mauna* veritabilă pentru acela care se abține complet de la vorbire, fără ca în același timp să aibă conștientizarea Sinelui și fără a fi constant în Sine?

– Cum ar putea fi obținută o *mauna* veritabilă? Unii oameni spun că ei își respectă *mauna* prin ținerea gurii închise, dar în același timp ei încep să scrie una sau alta pe bucăți de hârtie sau pe tăblițe. Nu este asta o altă formă de activitate a minții?

– Nu există niciun beneficiu în abținerea de la vorbire? a întrebă un alt devot.

– O persoană se poate abține de la vorbire pentru a evita obstacolele din lumea exterioară, dar el nu ar trebui să considere asta un scop în sine. Adevărata Liniște este în realitate rostire neîncetată; nu este ceva ce trebuie obținut, deoarece aceasta este mereu prezentă. Tot ce ai de făcut este să îndepărtezi păienjenii lumesc care o învăluie; nu se pune problema dobândirii acesteia.

În vreme ce noi eram captivați de discuție, cineva a spus că o companie de radiodifuziune s-a gândit să-i înregistreze vocea lui Bhagavan. Râzând, Bhagavan a spus:

– Oho! Nu mai spune! Dar vocea mea este Liniștea, nu-i așa? Cum pot ei înregistra Liniștea? Ceea ce Este, este Liniștea. Cum ar putea-o înregistra?

Devoții au rămas tăcuți, schimbând priviri, iar în sală s-a așternut liniștea absolută. Bhagavan, întruparea lui Dakshinamurthy, stătea în Atitudinea Liniștii (*mauna mudra*) cu fața către sud.¹

Acea imagine vie, trupul său, radia Lumina Sinelui. Astăzi este, într-adevăr, o zi de neuitat.

6 septembrie 1947

¹ Una din semnificațiile numelui Dakshinamurthy este „Cu fața către sud”. Guru (învățătorul) este Polul Nord spiritual și, prin urmare, în mod tradițional privește spre sud.

(137) Dincolo de cele trei stări

Luna trecută, în timpul șederii cumnatei mele aici, au sosit și corecturile de la versiunea în limba telugu a lucrării *Vichara Mani Mala (Introspecția Sinelui)*. După-amiază, Bhagavan le-a verificat și mi le-a dat mie. Citindu-le, cumnata mea m-a întrebat despre înțelesul expresiei *swapnatyanta nivritti*. Am încercat să-i explic, dar, întrucât nici eu nu eram prea sigură, nu am putut-o lămurii pe deplin.

Observând asta, Bhagavan a întrebat:

– Care este problema? Ai găsit o greșeală?

Eu am răspuns:

– Nu. Ea întreabă care este sensul pentru *swapnatyanta nivritti*.

Bhagavan a spus cu amabilitate:

– Asta înseamnă somn profund fără vise.

Eu am întrebat:

– Ar fi corect să spunem că un *Jnani* nu are vise?

Bhagavan:

– El nu are starea de visare.

Cumnata mea nu era încă lămurită, dar, cum oamenii au început să vorbească despre alte lucruri, a trebuit să lăsăm lucrurile așa. Doar spre seară ea a spus:

– În *Vasishtam*¹ se afirmă că un Suflet Realizat pare să efectueze acțiuni, dar aceste acțiuni nu-l afectează deloc. Noi ar trebui să-l întrebăm pe Bhagavan care este înțelesul real al acestei afirmații.

Mergând la Ashram în dimineața următoare, s-a întâmplat că Bhagavan tocmai îi explica acest lucru lui Sundaresa Iyer. Cu nerăbdare să profite de această ocazie, cumnata mea a întrebat: – Bhagavan a spus că *Swapnatyanta nivritti* înseamnă „somn profund fără vise”. Asta înseamnă că un *Jnani* nu are vise deloc?

– Nu doar starea de vis, dar toate cele trei stări sunt ireale pentru *Jnani*. Starea reală pentru *Jnani* este acolo unde niciuna dintre aceste trei stări nu există.

¹ *Yoga Vasishtam* este o carte de yoga scrisă de Vasishtha Maharshi.

– Starea de veghe nu este, de asemenea, echivalentul unui vis? am întrebat eu.

– Da, în timp ce visul durează un timp scurt, starea de veghe durează mai mult. Asta este singura diferență, a răspuns Bhagavan.

– Somnul profund este, de asemenea, un vis?

– Nu, somnul profund este o realitate. Cum poate fi acesta un vis, atunci când nu există nicio activitate mentală? Cu toate acestea, deoarece aceasta este o stare de vacuitate mentală, aceasta este neștiință (*avidya*) și prin urmare trebuie respinsă.

– Dar somnul profund nu este, de asemenea, declarat a fi o stare de vis? am continuat eu.

– Unii ar putea spune așa de dragul terminologiei, dar, de fapt, nu este nimic separat. Durata scurtă sau lungă se aplică numai visului și stării de veghe. Cineva ar putea spune: „noi am trăit atât de mult timp, iar aceste case și bunuri sunt atât de evidente pentru noi, încât cu siguranță nu poate fi doar un vis”. Dar trebuie să ne amintim că și visele par lungi în timp ce se desfășoară. Doar atunci când te trezești îți dai seama că ele au durat doar un timp scurt. În același fel, când atingi Realizarea (*jnana*), această viață este văzută a fi asemănătoare unei clipe. Somnul fără vise înseamnă neștiință; prin urmare, ea va fi respinsă în favoarea stării de Conștiință pură.

Cumnata mea a intervenit:

– Se spune că fericirea care apare în somnul profund este experimentată și în starea de *samadhi*¹, dar cum ar putea aceasta să se potrivească cu afirmația că somnul profund este o stare de neștiință?

– Acesta este motivul pentru care somnul profund, de asemenea, trebuie respins. Este adevărat că există fericire în somnul profund, dar acolo nu este ceva care să fie conștient de asta. Aflăm asta doar după ce ne trezim și spunem că a dormit bine. *Samadhi* înseamnă experimentarea acestei fericiri în timp ce ești treaz.

– Asta înseamnă să te trezești sau să ai un somn conștient? am spus eu.

¹ *Samadhi* înseamnă absorbția perfectă a conștiinței asupra unui singur obiect de meditație, de exemplu Spiritul Suprem (a opta și ultima etapă din yoga).

– Da, asta este.

Cumnata mea a pus o altă întrebare înrudită, care o îngrijora:

– Se spune în *Vasishtha* că un Suflet Realizat le apare celorlalți ca fiind implicat în diverse activități, dar el nu este afectat deloc de aceste activități. Este din cauza punctului lor de vedere diferit că pare așa celorlalți sau este el într-adevăr neafectat?

– El este cu adevărat neafectat, a spus Bhagavan.

– Oamenii vorbesc despre viziuni favorabile, atât în vis, cât și în starea de veghe; ce sunt acestea? a continuat cumnata mea.

– Pentru un Suflet Realizat ele toate par la fel.

Totuși, ea a insistat:

– Este precizat în biografia lui Bhagavan că Ganapati Muni, pe când era la Tiruvottiyur, a avut o viziune a lui Bhagavan, care se afla la Tiruvannamalai, și că, în chiar același timp, Bhagavan a avut sentimentul de acceptare a omagiului. Cum pot fi explicate astfel de lucruri?

Bhagavan a răspuns în mod criptic:

– Am spus deja că asemenea lucruri sunt cunoscute ca viziuni divine. Apoi, el a tăcut, indicând faptul că nu era dispus să continue discuția.

8 septembrie 1947

(138) *Samadhi*

Azi-dimineață, un european care stătea în fața lui Bhagavan a spus, prin intermediul unui interpret:

– Se afirmă în *Mandukyopanishad* că fără experiența lui *samādhi*, adică a opta și ultima etapă de yoga, nu poate exista eliberare (*moksha*), oricât de multă meditație (*dhyana*) sau austerități (*tapas*) sunt efectuate. Lucrurile stau chiar așa?

Bhagavan spuse:

– Înțelegând așa cum trebuie, toate sunt la fel. Nu contează dacă tu le denumești meditație, austeritate, absorbție sau indiferent cum. Ceea ce este constant, neîntrerupt, asemeni curgerii uleiului,

este austeritate, meditație și absorbție. A fi propriul tău Sine este *samadhi*.

– Dar se spune în *Mandukyopanishad* că *samadhi* trebuie să fie experimentat înainte de a atinge eliberarea.

– Și cine spune că nu este așa? Aceasta este afirmat nu doar în *Mandukyopanishad*, ci în toate cărțile vechi. Dar adevăratul *samadhi* este numai dacă îți cunoști Sinele. Care este rostul să stai un timp oarecare asemeni unui obiect lipsit de viață? Presupunând că ai o inflamație pe mână și că ai operat-o sub anestezie; nu simți nicio durere un timp, asta înseamnă că ai fost în *samadhi*? La fel este și cu asta. Trebuie să înțelegi ce este *samadhi*. Și cum poți să știi asta fără să-ți cunoști Sinele? Dacă Sinele este cunoscut, *samadhi* este cunoscut în mod automat, a adăugat Bhagavan.

Între timp, un devot a deschis *Tiruvachakam* și a început să cânte „Cântece despre căutare [a lui Dumnezeu]”. Aproape de sfârșit vine fragmentul: „Oh, Ishwara¹, Tu ai încercat să fugi, dar eu mă țin repede după Tine. Deci unde poți fugi și cum poți scăpa de mine?”

Bhagavan a comentat zâmbind:

– Deci se pare că El încearcă să fugă și ei se țin repede după El! Unde ar putea El să fugă? Unde nu este El prezent? Cine este El? Toate astea nu sunt altceva decât un spectacol. Există un alt fragment, în al zecelea cântec din aceeași carte, care spune: „Oh, Doamne! În mintea mea Ți-ai făcut locaș. Mi te-ai dăruit mie și Te-ai întors să mă iei și pe mine înăuntru. Doamne, care dintre noi doi este mai iscusit? Dacă Tu mi te-ai dăruit mie, eu savurez bucuria fără sfârșit, dar ce folos sunt eu pentru Tine, deși Tu ai făcut din trupul meu un Templu al Tău, prin mila Ta nesfârșită? Ce aş putea face eu pentru Tine în schimb? Acum nu am nimic pe care aş putea să-l numesc al meu propriu”. Asta înseamnă că acolo nu mai este ceva numit „eu”. Vezi frumusețea acestuia! Acolo unde nu există un astfel de lucru cum este „eu”, cine este făptuitorul și ce este

¹ Ishwara semnifică Dumnezeu personal.

ceea ce este făcut, fie că este vorba de devoțiune, ori de introspecția Sinelui, ori de *samadhi*?

10 septembrie 1947

(139) Rămâi acolo unde ești

La ora zece fără un sfert azi-dimineață, chiar atunci când Bhagavan se pregătea să meargă în mica lui plimbare obișnuită, un tânăr din Andhra Pradesh s-a apropiat de canapea și a spus:

– *Swami*, am venit aici deoarece vreau să efectuez austerități (*tapas*) și nu știu care este locul potrivit pentru aceasta. Eu voi merge oriunde mă vei îndruma.

Bhagavan nu i-a răspuns. S-a aplecat să-și maseze picioarele și genunchii ca de fiecare dată înainte de a porni la drum, din cauza problemelor lui reumatice, și zâmbea liniștit. Noi, desigur, așteptam cu nerăbdare să auzim ce va spune.

Puțin mai târziu el a luat bastonul pe care-l folosește pentru echilibru în timpul plimbării, s-a uitat la tânăr și a spus:

– Cum pot să-ți spun eu unde să mergi pentru efectuarea de *tapas*? Cel mai bine este să rămâi acolo unde ești. Și a plecat zâmbind.

Tânărul era derutat.

– Ce să înțeleg din asta?! a exclamat el. Fiind o persoană în vârstă, m-am așteptat să îmi spună de un loc sfânt unde aş putea să stau, dar în loc de asta el mi-a spus să stau unde sunt. Eu stau acum aproape de canapeaua asta. Asta înseamnă că ar trebui să rămân aici, lângă canapea? Pentru a primi un astfel de răspuns am venit eu aici? Acesta este un subiect de glume?

Unul dintre devoți l-a scos din sală și i-a explicat:

– Chiar și atunci când Bhagavan spune ceva într-o formă amuzantă, există întotdeauna un înțeles profund în ea. Locul de unde izvorăște sentimentul de „eu” este propriul Sine. *Tapas* înseamnă să cunoști locul unde se află Sinele și să rămâi în acesta. Pentru a cunoaște acest lucru, trebuie să cunoști cine ești tu; în momentul în care îți realizezi Sinele, ce mai contează unde stai? Asta este ceea ce a vrut el să spună.